Realizacja Strategii Grupy Energa w 2021 roku oraz perspektywy rozwoju na 2022 rok

Nadrzędnym celem Spółki jest wzrost wartości przedsiębiorstwa gwarantujący zwrot z zainwestowanego kapitału dla akcjonariuszy. Ponadto Spółka realizuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego Polski. Poprzez duży udział działalności regulowanej w strukturze biznesowej Grupa utrzymuje status przedsiębiorstwa o zrównoważonym profilu ryzyka.

Linia Biznesowa Dystrybucja

Linia Biznesowa Dystrybucja w Grupie Energa konsekwentnie dąży do objęcia pozycji lidera wśród Operatorów Systemów Dystrybucyjnych („OSD") poprzez zwiększenie efektywności i niezawodności sieci w połączeniu z najwyższą jakością obsługi klienta. W 2022 roku planowany budżet na realizację inwestycji w Linii Biznesowej Dystrybucja kształtuje się na poziomie wyższym od ubiegłorocznego (+4%). Dodatkowo, wartość planu inwestycyjnego spółki Energa Operator SA od 2022 roku będzie zwiększona o nakłady inwestycyjne na komercyjne przyłączanie podmiotów, zgodnie z Art. 7 Ust 9 Ustawy Prawo Energetyczne, a które będą refinansowane przez podmioty zewnętrzne.

Nakłady inwestycyjne Energa Operatora stanowią 99,9% wszystkich wydatków inwestycyjnych Linii Biznesowej Dystrybucja.

Kluczowe kierunki inwestowania Energa Operatora w 2022 roku to:

- dalsze przyłączanie nowych odbiorców i nowych źródeł oraz związana z tym budowa nowych sieci,
- rozbudowa i przebudowa sieci w celu zapewnienia możliwości obsługi zwiększonego zapotrzebowania na moc, w szczególności w zakresie sieci WN,
- przebudowa/modernizacja sieci dystrybucyjnej, na wszystkich poziomach napięć, w celu poprawy ciągłości zasilania odbiorców (SAIDI/SAIFI) i dotrzymania wymaganych parametrów jakościowych dostaw energii elektrycznej oraz redukcji strat sieciowych, takie jak:
  - przebudowa napowietrznych gołych linii SN przebiegających przez tereny leśne i zadrzewione, na linie kablowe i/lub przewody napowietrzne izolowane,
  - automatyzacja sieci SN,
  - wymiana niesieciowanych (awaryjnych) kabli SN,
  - wymiana przewodów linii nN na izolowane wraz z przyłączami,
  - budowa nowych powiązań linii SN,
  - wymiana transformatorów WN/SN,
- przyłączenie ogólnodostępnych stacji ładowania oraz infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego,
- przyłączanie do sieci magazynów energii,
- zakup i montaż infrastruktury inteligentnego opomiarowania, których realizacja wynika ze zmian wprowadzonych w Prawie Energetycznym Dz.U. 2021 poz. 1093, zgodnie z artykułem 11t oraz w Ustawie o rynku mocy wprowadzającej wymóg dla wszystkich odbiorców za wyjątkiem odbiorców komunalnych realizacji odczytów danych o zużyciu energii w okresach godzinowych i na tej podstawie dokonywania rozliczeń opłaty mocowej zaczynając od stycznia 2021 roku. Ponadto w Ustawie o odnawialnych źródłach energii, artykuł 4.2a obliguje OSD do odczytów u wszystkich wytwórców i prosumentów w trybie godzinowym energii pobranej i wprowadzonej do sieci. Od 1 kwietnia 2022 roku wprowadzony został obowiązek rozliczania tych klientów na bazie odczytanych profili godzinowych,
- dostosowanie sieci spółki Energa Operator SA do wymagań określonych w ROZPORZĄDZENIU KOMISJI (UE) 2017/2196 z dnia 24 listopada 2017 r., które ustanowiło Kodeks Sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych – tzw. kodeks NC ER. Celem tych inwestycji jest uzyskanie zdolności pracy wyznaczonych obiektów przez okres 24 godzin, w razie utraty podstawowego źródła zasilania energią i zapewnienie wymaganej funkcjonalności określonej w Planie Odbudowy dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Poza ww. inwestycjami, Energa Operator planuje w 2022 roku kontynuować dalszy rozwój sieci i systemów teleinformatycznych wspierających realizację kluczowych procesów biznesowych w tej spółce oraz prowadzić dalszą rozbudowę
i modernizację floty pojazdów, w szczególności w zakresie ciężkiego sprzętu technicznego do realizacji prac na sieci.

W 2021 roku kontynuowany był proces optymalizacji i rozwoju sieci TETRA. Prowadzone prace skupiły się na optymalizacji zasięgu sieci wzdłuż ciągów odbudowy oraz w miejscach, gdzie zlokalizowane są kluczowe obiekty elektroenergetyczne objęte wdrożeniem kodeksu sieci NC ER. Wybudowano i uruchomiono stacje bazowe w Białym Borze, Nakli, Nasielsku, Linownie i Turku. Na podstawie analiz pracy sieci dokonano również szeregu optymalizacji dla stacji bazowych oraz kluczowych obiektów dyspozytorskich, które poprawiają efektywność eksploatacji sieci TETRA. Na 2022 rok zaplanowano uruchomienie kolejnych stacji bazowych, które zakończą kluczowe działania optymalizujące pokrycie sygnałem TETRA obszaru działania

Energa Operatora, ze szczególnym uwzględnieniem kluczowych obiektów energetycznych objętych wdrożeniem kodeksu NC ER.

Linia Biznesowa Dystrybucja w Grupie Energa od roku 2016 wspiera i realizuje strategię przyjętą przez Unię Europejską polegającą na dekarbonizacji energetyki, zmniejszaniu emisji w sektorze transportu, w szczególności na obszarach miejskich. Głównym działaniem zmierzającym w tym kierunku jest budowa przez Energa Operator SA 279 stacji ładowania pojazdów elektrycznych na obszarze 8 miast: Gdańska, Gdyni, Koszalina, Elbląga, Olsztyna, Płocka, Torunia i Włocławka. W 2021 roku ukończono budowę wszystkich stacji ładowania, z których do końca 2021 roku przekazano 273 stacje ładowania do Operatora Ogólnodostępnych Stacji Ładowania. Pozostałe 6 stacji czeka na przeprowadzenie badań przez UDT. Opisywane urządzenia charakteryzują się dużymi poborami mocy w dość krótkim czasie. Zaobserwowano, że przy większej skali urządzeń oraz użytkowników samochodów elektrycznych, OSD będzie musiał sprostać licznym wyzwaniom przygotowując swoją sieć do rozwijającego się dynamicznie rynku elektromobilności. Sytuacja spotęguje się, gdy standardem ładowania będzie również możliwość oddawania energii do sieci z samochodów elektrycznych (V2G). W 2022 roku wszystkie wybudowane 279 stacje ładowania, zgodnie z zapisami nowelizacji ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych, będą musiały zostać sprzedane.

W 2022 roku Energa Operator będzie kontynuować wdrażanie Systemu Obsługi Sprzedaży o charakterze bilingu z elementami CRM, w którym jest już obsługiwanych 100% odbiorców przyłączonych do sieci nN. Na ten rok zaplanowane są trzy okna migracyjne obejmujące odbiorców przyłączonych do sieci SN. Rozwijane będą zaplanowane wcześniej funkcjonalności pozwalające na obsługę innych niż standardowe punkty poboru. Dodatkowo wdrażane będą zmiany w systemie pozwalające OSD na dostosowanie się do zmieniających się wymogów legislacyjnych m.in. w zakresie obsługi prosumenta zbiorowego, publikowania danych dla prosumentów w zakresie nowego obowiązku sumarycznego bilansowania danych w godzinach, obsługi spółdzielni energetycznych. Rozwój ten związany jest również z dostosowaniem systemów informatycznych Energa Operatora do Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE), który będzie wdrożony przez OSP. CSIRE będzie miejscem do wymiany danych o punktach poboru, klientach, umowach, danych pomiarowych i danych rozliczeniowych pomiędzy OSD, Sprzedawcami, Wytwórcami, podmiotami odpowiedzialnymi za bilansowanie handlowe w ramach obsługi detalicznego rynku energii w Polsce.

Wzrost ilości mikroinstalacji stymulowany był rządowym programem „Mój Prąd 2021", zapewniającym dofinansowanie generacji prosumenckiej, co przełożyło się na wykładniczy przyrost liczby prosumentów oraz mocy zainstalowanej w mikroinstalacjach, zwłaszcza na obszarach wiejskich i podmiejskich. Kolejna edycja Programu Mój Prąd planowana do uruchomienia w 2022 roku, oprócz mikroinstalacji fotowoltaicznych, zakłada dofinansowywane systemów zarządzania energią, magazynów energii, ciepła i chłodu oraz zakupu i montażu ładowarek do samochodów. W związku z powyższym wyzwaniem dla Energa Operatora w 2022 roku będzie zachowanie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej na poziomie niskiego napięcia, pomimo zwiększającej się mocy generacji prosumenckiej.

W 2022 roku następuje wdrożenie strategicznych zmian rynkowych, takich jak obsługa prosumenta zbiorowego oraz publikowanie danych dla prosumentów po sumarycznym zbilansowaniu w godzinach, obsługa spółdzielni energetycznych, obsługa magazynów energii elektrycznej, przygotowanie planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej zgodnie z nowym Rozporządzeniem Rady Ministrów.

W dalszym ciągu obserwowany jest duży wzrost zainteresowania budową i przyłączaniem nowych obiektów OZE. Historycznie, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, obiektów realizowanych procesem przyłączeniowym (bez mikroinstalacji) do sieci Energa Operatora było 1324 szt. wytwórców o łącznej mocy ponad 4 365 MW.

Realizacja zadań związanych z przyłączeniem OZE będzie w dalszym ciągu jednym z głównych wyzwań Energa Operatora w 2022 roku i kolejnych latach.

2022 będzie kolejnym rokiem obowiązywania nowego modelu regulacji jakościowej na lata 2018-2025 wprowadzonego w 2019 roku przez Prezesa URE i opisanego w dokumencie pn. „Regulacja jakościowa w latach 2018-2025 dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych" – wersja 29 maja 2019 roku. Nowa regulacja jakościowa wprowadziła daleko idące zmiany m.in. w zakresie podziału i kalkulacji wskaźników niezawodności zasilania, kalkulacji zwrotu z zaangażowanego kapitału, wysokości kosztów operacyjnych uwzględnianych w taryfie oraz regulacji jakościowej. Prezes URE określił przy tym bardzo ambitne cele poprawy kluczowych wskaźników efektywności, których realizacja (przede wszystkim obszarowych wskaźników regulacyjnych niezawodności zasilania: CTP i CP oraz wskaźników czasu realizacji przyłączenia CRP) będzie miała bezpośredni wpływ na przychód regulowany Energi Operatora w części dotyczącej zwrotu z kapitału – poziom wykonania w 2022 roku znajdzie odzwierciedlenie w taryfie na 2024 rok.

2022 będzie także kolejnym rokiem realizacji działań w ramach dostosowania infrastruktury Energa Operatora, niezbędnej do odbudowy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, do wymogów Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/2196 z dnia

24 listopada 2017 roku ustanawiającego kodeks sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych. Spółka Energa Operator jest zobligowana do realizacji tych zadań przed końcem 2022 roku.

W 2021 roku zakończono budowę następujących stacji GPZ (110 kV/SN) lub rozdzielni 110 kV: Mątowy, Różyna, Zakrzewo (Oddział w Olsztynie), Glinojeck, Windyki (Oddział w Płocku), Parnowo, Rowy (Oddział w Koszalinie), Fitowo (Oddział w Toruniu), Karsin (Oddział w Gdańsku).

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo energetyczne (art.16), Prezes URE uznał za uzgodnioną aktualizację Planu Rozwoju Energa Operatora w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2020-2025. Informując o niniejszym uzgodnieniu Prezes URE wyznaczył w okresie obowiązywania Planu Rozwoju 2020-2025 wysokość nakładów uzasadnionych do kalkulacji taryfy dystrybucyjnej.

Aspiracją Linii Biznesowej Dystrybucja jest bycie liderem wdrażania innowacyjnych rozwiązań i współpraca w tym zakresie z innymi krajami europejskimi. Energa Operator wdraża nowatorskie rozwiązania w takich obszarach jak: inteligentna sieć, inteligentne opomiarowanie, zaawansowane systemy zarządzania majątkiem sieciowym i diagnostyki kabli oraz inteligentne magazynowanie energii i system obsługi sprzedawców i odbiorców. Działania OSD skupiają się również na współpracy z innym OSD w ramach międzynarodowych projektów badawczo-rozwojowych. Projekty te mają na celu opracowanie mechanizmów dla rozwoju i integracji przyszłego rynku energii oraz stworzenie ze strony OSD warunków dla nowych usług na rynku. Obejmują one głównie elastyczność sieci i usługi elastyczności oraz wsparcie klientów w aktywnej roli na rynku energii, a w szczególności budowanie nowych rozwiązań dla wspólnot energetycznych.

Ważnym elementem w obszarze badań i rozwoju jest budowanie współpracy z uczelniami wyższymi i instytutami naukowymi. W ramach prowadzonych działań rozwijana jest współpraca z lokalnymi instytucjami badawczymi tj. Politechnika Gdańska, Instytut Energetyki Oddział Gdańsk, Instytut Maszyn Przepływowych PAN.

W 2022 roku planowane jest rozpoczęcie budowy nowej hali szkoleniowej na Poligonie szkoleniowym Energa Operatora w Bąkowie. Będzie ona składała się z zadaszonej przestrzeni z liniami napowietrznymi i złączami kablowymi nN oraz z dwóch sal szkoleniowych i zaplecza socjalnego.

W zakresie planu inwestycyjnego na 2022 roku została utworzona nowa podgrupa inwestycyjna dotycząca „Dostosowanie sieci nN ze względu na parametry jakościowe związane ze wzrostem udziału prosumentów". Łącznie zostanie zmodernizowanych 63,29 km linii napowietrznych nN oraz 0,86 km linii kablowych nN.

Energa Operator Wykonawstwo Elektroenergetyczne Sp. z o.o. pomimo wielu ograniczeń i obostrzeń związanych z epidemią SARS-CoV2 w latach 2020-2021 prowadziła nieprzerwaną działalność związaną realizacją zakontraktowanych zleceń związanych z budową i modernizacją sieci elektroenergetycznej Energa Operatora. Spółka stanowi rezerwę strategiczną zasobów wykonawczych dla Energa Operatora na wypadek awarii masowych w sieci elektroenergetycznej Energa Operatora, ale również w przypadku wyłączenia części elektromonterów Pogotowia Energetycznego w następstwie wystąpienia zwiększonej liczby izolacji i kwarantanny.

Linia Biznesowa Wytwarzanie

Spółka Energa OZE SA realizuje kierunki rozwoju spójne z ogłoszoną w 2020 roku Strategią Grupy Kapitałowej ORLEN do 2030 roku, zakładającą m.in. osiągniecie celów klimatycznych oraz Strategicznym Planem Rozwoju Grupy Energa na lata 2021-2030 przyjętym 31 maja 2021 roku. Zadania realizowane w 2022 roku będą głównie dotyczyć działań związanych z wdrożeniem nowych mocy wytwórczych OZE:

- Budowa i oddanie do eksploatacji farmy fotowoltaicznej PV Wielbark o łącznej mocy 62 MW,
- Budowa i oddanie do eksploatacji farmy fotowoltaicznej PV Gryf o mocy 19,8 MW,
- Budowa i oddanie do eksploatacji pięciu projektów PV o mocy ok 4,2 MW,
- Eksploatacja nowo wybudowanego, prototypowego hybrydowego magazynu energii na terenie Farmy Wiatrowej Bystra zrealizowanego w ramach międzynarodowej współpracy ze stroną japońską. Wypracowane zostały także dalsze plany dotyczące funkcjonowania magazynu w realiach rynku energetycznego poprzez udział magazynu w Rynku Mocy, co zapewni dodatkowe źródło przychodu z tytułu świadczonych usług. W tym celu niezbędna jest przebudowa GPZ Bystra, która rozpocznie się w 2022 roku,
- Energa OZE będzie kontynuować prace związane z projektem Morskich Farm Wiatrowych, w tym przede wszystkim kompetencji serwisu morskich farm wiatrowych oraz projektów badawczo-rozwojowych w tym zakresie. Wspólnie i pod nadzorem z PKN ORLEN złożonych zostało część wniosków o wydanie pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą (PSzW), a w dalszej kolejności składane będą kolejne wnioski,

- W ramach prac B+R Energa OZE będzie kontynuować prace na rzecz pływającej instalacji fotowoltaicznej, tj. przygotowań do realizacji farmy o mocy 0,5 MW zlokalizowanej na zbiorniku wodnym przy Elektrowni Wodnej Łapino.

W 2022 roku Linia Biznesowa Wytwarzanie realizować będzie szereg działań operacyjnych jak i organizacyjnych. Ponadto będzie kontynuować działania zapoczątkowane w poprzednich latach – wynikające z projektów zainicjowanych w ramach integracji z PKN ORLEN.

Linia Biznesowa Sprzedaż

Spółka Energa Obrót SA jest podmiotem wiodącym Linii Biznesowej Sprzedaż, realizującym podstawową działalność związaną z obrotem energią elektryczną oraz obsługą klienta. Energa Obrót prowadzi handel na hurtowym rynku energii elektrycznej oraz sprzedaje energię elektryczną i gaz klientom indywidualnym, biznesowym i instytucjonalnym. Oferuje innowacyjne, proekologiczne technologie i usługi, związane m.in. z efektywnością energetyczną, świadczeniem usługi ładowania samochodów elektrycznych na swoich stacjach czy z montażem fotowoltaiki. Sprzedaje energię elektryczną do 3,2 mln klientów z czego ponad 2,9 mln stanowią klienci taryfy G. Spółka swoją działalność na rynku sprzedaży koncentruje na rozwoju usług i ofert. Energa Obrót przykłada dużą wagę do optymalizacji procesów obsługi klientów, rozwoju kanałów elektronicznych i zapewnienia wysokiej jakości usług.

Podmioty przypisane do Linii Biznesowej Sprzedaż prowadzą działalność w następujących obszarach biznesowych:

- usługi zarządzania popytem na energię elektryczną - w głównej mierze są to usługi redukcji zapotrzebowania na moc (DSR), na polecenie Operatora Systemu Przesyłowego,
- dostarczanie profesjonalnych usług telekomunikacyjnych związanych z siecią dyspozytorskiej łączności krytycznej TETRA,
- obsługi w zakresie kompleksowej usługi oświetleniowej oraz usług konserwacji oświetlenia.

Zgodnie ze Strategicznym Planem Rozwoju Grupy Energa na lata 2021-2030 do celów Linii Biznesowej Sprzedaż należy przede wszystkim skuteczna cyfryzacja oraz redukcja kosztów działalności podstawowej.

2021 rok charakteryzował się bezprecedensową skalą wzrostów cen nie tylko uprawnień do emisji, ale także wszystkich surowców energetycznych, tj. gazu, węgla oraz ropy. Przełożyło się to na rekordowe poziomy notowań energii elektrycznej na europejskich rynkach energetycznych, także na rynku polskim. W pierwszej połowie 2021 roku ceny energii elektrycznej w Polsce determinowane były przede wszystkim przez ceny uprawnień do emisji. Utrzymywały się one od listopada 2020 roku, nawet pomimo korekty w maju 2021 roku, w silnej tendencji wzrostowej wspieranej brakiem aukcji na początku roku, czynnikami atmosferycznymi, pojawiającymi się pro-wzrostowymi prognozami dla tego rynku mówiącymi o cenach EUA na poziomie nawet 100 EUR/t oraz wyznaczonym na koniec czerwca 2021 roku terminem umorzenia uprawnień za 2020 rok. W drugiej połowie 2021 roku trend wzrostowy na rynku EUA przybrał na sile, co dostrzegalne było przede wszystkim w ostatnim kwartale. Dużo niższe niż rok wcześniej stany napełnienia magazynów gazu w całej Europie (zwłaszcza w Niemczech, co przełożyło się na większą generację z węgla i tym samym wyższe zapotrzebowanie na EUA), silna konkurencja z Azji (z uwagi na blisko 20% wzrost zużycia gazu r/r), ograniczona podaż surowców energetycznych (gazu oraz węgla, zwłaszcza z rosyjskich źródeł) oraz opóźnione zakończenie budowy Nord Stream 2 i przeciągający się proces jego certyfikacji przy jednocześnie wyższym zapotrzebowaniu (w związku z gospodarkami odradzającymi się z pandemicznego spowolnienia) wywołały na rynku spore zamieszanie windując jednocześnie ceny uprawnień do emisji do kolejnych rekordowych poziomów. Historyczny szczyt notowań EUA odnotowano 8 grudnia 2021 roku, kiedy to ich cena osiągnęła 90,75 EUR/t, co oznacza wzrost o prawie 178% od początku 2021 roku.

W 2022 roku Energa Obrót będzie kontynuowała wdrożenie przyjętych do realizacji inicjatyw, koncentrowała się na organicznym wzroście jednostkowej marży na produkcie podstawowym oraz sprzedaży produktów dodatkowych, w szczególności w obszarze efektywności energetycznej. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku w obszarach jej działalności oraz dynamicznie dostosowuje model biznesowy do wyzwań przed nią stojących.